

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
سؤالات - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی

سال اول - شماره ۲۷
صفحه ۱۵۰

مدیریت محمد شمشیر نماینده مجلس شورای ملی

چهارشنبه ۲۳ اسفند ماه ۱۳۲۳

دوره چهاردهم قانونگذاری
شماره مسلسل ۱۳۷۵

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

- ۱ - صورت مشروح مذاکرات یکصد و سیزدهمین جلسه مجلس شورای ملی صفحه ۱-۷
- ۲ - اخبار مجلس صفحه ۷-۷
- ۳ - تصویبنامه ها صفحه ۸-۸
- ۴ - آگهی های رسمی و ثبتی صفحه ۹-۹

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۱۳

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه بیست و دوم اسفند ماه ۱۳۲۳

فهرست مطالب:

- ۱ - قرائت و تصویب صورت خلاصه جلسه پیش
- ۲ - مذاکره راجع بدستور
- ۳ - طرح و تصویب طرح قانونی مربوط بانقلاب
- کمیسیون هفت نفری برای رسیدگی بواقعه یازدهم اسفند ۲۳
- ۴ - اخذ رأی برای انتخاب یک نفر ناظر بانک ملی
- ۵ - تقدیم چند فقره گزارش کمیسیون عرایض
- ۶ - سؤال آقای فرهودی و پاسخ آقای وزیر پیشه و هنر و بازرگانی
- ۷ - طرح لایحه متمم دودوازدهم بودجه بهمن و اسفند
- ۸ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و ربع پيش از ظهر برباست آقای سيد محمد صادق طباطبائی تشكيل كردید.

۱ - قرائت و تصویب صورت خلاصه جلسه پیش

صورت مجلس روز يكشنبه بیستم اسفند ماه را آقای (جوادمسعودی) منشی بشرح زیر قرائت نمودند:

و یکم کمیسیون های قوانین دارائی و بودجه ارجاع کردید.

آقای رئیس نسبت بوقایع روز ۱۱ اسفند و پیش آمد میدان بهارستان و واقعه مؤلمه قتل یک نفر دانشجو و توجه و نلاقه خاس مجلس شورای ملی نسبت بدان شجریان کشور شرحی تقریر و اظهار نمودند نسبت بحوادث نامبرده حسب تصمیم جلسه خصوصی مقرر گردید کمیسیونی مرکب از شش نفر انتخاب و قضیه را رسیدگی و تعقیب نمایند و راجع بیانات جلسه ۱۳ اسفند آقای دکتر مصدق نیز تذکار دادند با توجه باظهاراتی که خود ایشان نموده اند نظر سوئی نسبت بنمایندگان محترم و مجلس شورای ملی نداشته اند و موضوع سوء تفاهمی پیش نبوده است و در خصوص پیشنهاد ایشان نیز همانطور که قبلاً هم تذکر داده شده بود بنامش پیرونده مربوطه مراجعه نموده و پرونده های مورد استناد نیز بوسیله هیئت رئیسه

مجلس یک ساعت و ربع پیش از ظهر برباست آقای سيد محمد صادق طباطبائی تشكيل و صورت جلسه قبل قرائت و تصویب شد.

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است:

غائبین با اجازه آقایان دهستانی - شریعت زاده مخبر فرهمند - اقبال -

غائبین بی اجازه آقایان طوسی - فرمانفرمایان - صفوی - فاطمی - کیو - نقابت - اخوان - دولت آبادی - کاظمی - امیر ابراهیمی - سنندجی - صمصام - حیدر علی امامی - سلطانی - سیدضیاء الدین - روحی - دکتر رادمش - سیف پور - تهرانچی - خلعت پری - تهرانی - دهقان - مجد - رضا - تجدد - پوررضا - قشقایی.

آقای اردلان وزیر دارائی دو فقره لایحه قانونی راجع به عوارض تمیر و تقاضای اجازه ۲۰۰ میلیون ریال وام جهت خریدهای کلی وزارتخانه ها تقدیم نمودند

عین مذاکرات یکصد و سیزدهمین جلسه از چهاردهمین دوره قانونگذاری

اداره تدوین و تحریر صورت مجلس

تهیه و در دسترس ایشان قرار گیرد تا پس از مطالعه گزارش آنرا تقدیم دارند پس از آن آقای دکتر مصدق راجع بعدم فعالیت مجلس شورای ملی در ظرف یکسال گذشته و رکود پرونده های مربوط باعلام جرائم نسبت با آقایان سهیلی و تدین در کمیسیون دادگستری و عدم تعیین تکلیف امور راجعه بکمیسیون رسیدگی بانتهامات منتهیه ببعضی از آقایان نمایندگان لازم توجه و دقت مجلس شورای ملی و کمیسیونها نسبت بپرونده های مزبور شرحی ایران و بالنسبه مذاکرات جلسه ۱۳ اسفند ماه خود و سوء تفاهمات حاصله مختصری دائر بمعذرت و ابرار تأسف از این جریان و احترام ایشان بساحت مقدس مجلس شورای ملی تقریر و نسبت بوقعه روزه ۱ اسفند و قتل دونفر و شلیک نظامیان عقیده داشتند این عمل بر خلاف قانون و مقررات بوده و مقتضی است موضوع جداً رسیدگی و تعقیب شده و بر اساس نظامی در محکمه صالحه با تحقیق از شهود و مطلعین قضیه مورد محاکمه قرار گیرد ضمناً عقیده داشتند پیشنهاد جلسه سابق ایشان برخلاف آئین نامه نبوده و ممکن بود آنرا بصورت یکی از تصمیمات پارلمانی تلقی فرمایند بالاخره بر حسب تقاضای جمعی از آقایان نمایندگان ورود در دستور رأی گرفته شده تصویب و نسبت بانقلاب یک نفر ناظر بانک که در جلسه گذشته جزو دستور شده بود مقرر گردید پنج نفر بحکم قرعه برای نظارت در استخراج آراء معین شود ولی عده برای مذاکره و اخذ رأی کافی نبوده و آقایان دکتر عبده و مهندس فریور و انگریزی و جمعی دیگر انتخاب کمیسیون رسیدگی بجریان روز ۱۵ اسفند را مقدم میشمردند ولی از لحاظ عدم لغایت عده، بیساعت بعد از ظهر جلسه بعنوان تنفس تعطیل و دیگر تشکیل نگردیدند.

۲ - مذاکرات راجع بدستور

رئیس - در جلسه پیش بر حسب سابقه که در مذاکرات جلسه خصصری بود و مورد معرفت که انتخاب آن کمیسیون در شعبه پیشین بود ولی چون عده از آقایان معتقدند که این را غیب بپوشانند و مجلس هم در هر موقتی میتواند دستور خود را عوض بکند اگر مخالفی نیست بر حسب پیشنهادی که شده است حالا آن کمیسیون را انتخاب کنیم (جمعی از نمایندگان - صحیح است مانع از آن نیستند) دو پیشنهاد شده است در موضوع آن کمیسیون یکی از طرف شانزده نفر از آقایان شده است که شش نفر انتخاب شوند و نایب هم فروردین گزارش خودشان را بنده و یک پیشنهاد دیگر است که آقای دکتر عبده پیشنهاد کرده اند که عده اعضاء که سهون هفت نفر باشند و تا یک ماه راپرت خودشان را بنده حالا هر کدام را آقایان مایل باشند مطرح کنیم.

فاطمی - هر دو یکی است آقا فرق نمیکند.

دکتر عبده - اول پیشنهاد بنده را بخوایند.

تیموری تاش - اول وارد در دستور بشوید.

رئیس - دستور همین است.

تیموری تاش - بنده مخالفم با ورود در دستور.

نایب رئیس - بفرمائید.

تیموری تاش - این بطور کلی مسلم است که خیلی ها معتقدند که صحت قبل از دستور مهم است و بایستی بشود و عده هم شاید معتقد نباشند ولی چیزی که مسلم است این است که گاهی یک مذاکرات وصحبت های لازمی است که بایستی بشود من جمله تذکره که بنده میخواستم امروز هم راجع با انتخاب نمایندگان است برای گفتارانی سان فرانسیسکو این يك عملی است حیاتی و نمی شود بخون سردی و مسامحه گذراند (صحیح است) و این را اگر چنانچه بدولت تذکر بدهید بنده مخالفی با ورود در دستور ندارم چون این يك کاری است حیاتی و بایستی دولت در ظرف دوسه روز تصمیم خود را بگیرد.

رئیس - پس مخالفی نیست با ورود در دستور (غیر) وارد دستور میشویم. پیشنهاد آقای دکتر عبده

۳ - طرح و تصویب طرح قانونی مربوط با انتخاب کمیسیون هفت نفری برای رسیدگی

بواقعه یازدهم اسفند ماه ۱۳۲۳ بنده پیشنهاد میکنم کمیسیونی بنام کمیسیون تحقیق از طریق قرعه مرکب از هفت نفر برای رسیدگی به وادعای یازدهم اسفند از مجلس تشکیل شود که در ظرف یکماه رسیدگی کرده و گزارش خود را به مجلس شورای ملی تقدیم نماید.

مظفر زاده - پیشنهاد بنده که امضای ۲۰ نفر است مقدم است و را بخوایند.

رئیس - ازم خود خوانده میشود.

امضا کنندگان زیر طرح زیر را بفرمایند دو فوریت تقدیم میگرداند.

برای رسیدگی بواقعه روز سه شنبه یازدهم اسفند ماه و تعیین مسوولین شلیک طرف مردم امضا کنندگان پیشنهاد میکنم کمیسیونی مرکب از شش نفر بقرعه از مجلس شورای ملی انتخاب شود. کمیسیون مزبور تکلف است گزارش خود را تا بیستم فروردین ماه ۲۴ به مجلس شورای ملی تقدیم دارد.

رئیس - بنده تصور میکنم مخالفی ندارد و مذاکره در اطراف این پیشنهادها لازم نیست (جمعی از نمایندگان - صحیح است مخالفی ندارد) ولی آقای طباطبائی و چند نفر دیگر اجازه

خواستند اند اگر بخواهیم صحت کنیم طول میکشد (جمعی از نمایندگان - مذاکره لازم ندارد) بنده عقیده ام این است که رأی بگیریم.

عماد تربتی - بنده مخالفم.

مظفر زاده - اجازه بفرمائید عرض میکنم این پیشنهاد که آقایان تقدیم کرده اند نتیجه موافقتی بوده است که در جلسه خصوصی بنده و همه آقایان موافقت کرده اند و حتی میخواهند آقایان پیشنهاد دهند که بنده پیشنهاد جنبه تراژدی را روز پانزدهم اسفند را شرح دهند و میخواهند این کار را بسندگی کنند ولی کمیسیونی معین کنند برای این کار که این کار رسیدنی شود و دیگر صحت کردن موافق و مخالف لازم ندارد.

کاظمی - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

کاظمی - بنده بواسطه کسالت در پیش آمد بسیار تاسف آور این چند روزه مجلس شورای ملی حضور نداشتیم و چون از دور مشاهده میکردم تصور میکنم بیش از سایر نمایندگان متاثر بودم (دکتر کشاورز - ما اوم نیست آقا) چون وقتی که کسی قضیه را در خارج ببیند تاثرش بیشتر است در اینکه اصلا مجلس شورای ملی باید وارد تحقیق و رسیدگی باین قضیه شود و معلوم بشود که منبع این پیش آمد از کجا بوده و مقصرین کی ها بوده اند هیچ جای بحث نیست و من هم در این قسمت مخالفتی ندارم و در بعضی روز نامه ها بطوریکه ملاحظه فرموده اید بعضی ها این قضیه را یک جنبه ترغیبه میدانند حتی در نطق آقای دکتر مصدق هم دیدم که نوشته شده بود که این قضیه را توطئه میدانند (مهندس فریور - تیر اندازی گمشدگان را توطئه میدانند) در هر صورت نظریات مختلف و مشتتتی نسبت بان موضوع اظهار شده است و وانه تاسف آور است بنده فقط با يك چیزش مخالف هستم و آن این است که این کمیسیون تحقیق با قرعه انتخاب بشود و دلیل مخالفت بنده هم خیلی ساده است چون قرعه کوراست (تیموری تاش - حسش این است) ملاحظه بفرمائید چون ممکن است بنده در ترعه انتخاب شوم و بنده در خودم صلاحیت تحقیق در يك چنین موضوعی را نمی بینم (یک نمایندگان - استعفا میدهم کسی دیگر انتخاب میشود) و باید برای حصول منظور یعنی تعیین مقصرین حقیقی کسانی انتخاب شوند که صفت خاصی داشته باشند و حقیقه يك جنبه قنאותی و تحقیقی و بایستی داشته باشند و بنا بر این قرعه نمیتواند ما را باین منظور برساند این است که بنده با قرعه مخالفم و پیشنهاد میکنم که در اصل موضوع موافقت شود و آقایان در مجلس عمومی یا در شعب کسانی را در نظر بگیرند که صاحب این صفات و این ملکات باشند و بتوانند ما را بان نتیجه حقیقی برسانند.

جمعی از نمایندگان - رأی بگیریم.

رئیس - اکثریت موافق برای گرفتن است بنا بر این باصل پیشنهاد رأی میکنم چون بشکل پیشنهاد تلقی کردیم.

طباطبائی - آقا این طرح است.

رئیس - اگر این طور باشد باید در فوریت اول و دوم هم مذاکره و رأی گرفته شود.

مظفر زاده - در صورتیکه بصورت پیشنهاد هم تنفی شود و اشکالی نداشته باشد ما حاضریم که بصورت پیشنهاد تلقی شود.

رئیس - آقای ملک مدنی

ملک مدنی - میخواستم عرض کنم که این طرح است چون آقایانیکه امضا کرده اند بیش از پانزده نفر هستند.

جمعی از نمایندگان - صحیح است باید بمنوان طرح تنفی شود.

رئیس - پس درخوب پس راجع با فوریت اول رأی میکنم آقایانیکه با فوریت اول موافقت نیام فرمایند (اکثر نیام نماندند) تصویب شد. فوریت دوم مطرح است آقای طباطبائی اجازه میخواهند با بنده فقط راجع با فوریت حرف بزنند و خارج از فوریت حرف نزنند.

طباطبائی - چون این کار بنظر من وظیفه بایست است و دخالت مجلس در وظیفه دولت وظیفه بایست مشکل است و عملی نیست خواستم اگر آقای مهندس فریور هم اجازه بدهند خواهش میکنم که از فوریت دوم صرف نظر بفرمائید و بروید کمیسیون و در کمیسیون ببینند برای انجام این شوقی و برای موفق شدن باین منظور لا اقل چه اسباب و چه وسایلی لازم است که کمیسیون اقلا این طرح را تکمیل بکند و الا باین صورت بقیه دو فوریت شش تا هفت تا یا عده کمتر یا زیادتری از آقایان نمایندگان مجلس انتخاب شوند و گزارشی بدهند که باین وانه تاسف آور چه بوده آقا محرک داشته یا نداشته این بنظر من هم از صلاحیت ما خارج است و هم از قدرت و توانایی ما و هم استنباط يك با چند نفر وکیل دور و مستبعد و اسباب تعجب و تاسف است.

جمعی از نمایندگان - رأی رأی

رئیس - رأی میکنم با فوریت دوم آقایان موافقت نیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد حالا باصل طرح رأی میکنم. آقای جواد مسعودی

جواد مسعودی - اینجا نوشته است برای رسیدگی بواقعه روز یازدهم اسفند ماه و تعیین مسوولین شلیک بطرف مردم این بطرف مردم خیار میکنم زائد باشد برای اینکه ما خودمان میدانیم که بطرف مردم شلیک نشده اگر بطرف مردم شلیک میکردند ده هزار نفر گشته میشد شلیک رو بهوا بوده حالا اتفاقاً يك تیر روی ما خورده است بکنفر و تنف شده است بنده خواهش میکنم این قسمت را حذف کنید.

نمایندگان - صحیح است.

مظفر زاده - بنده هم موافقم.

رئیس - با حذف این جمله رأی گرفته میشود باصل طرح موافقت نیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد بنا بر این شروع میکنم با انتخاب بطور قرعه.

آقای دکتر مطعی - خواهش میکنم جناب عالی هم تشریف بیاورید (آقایان دکتر معظمی و جواد مسعودی اقتراح بعمل آورده و نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)

شجاع - حاج سیدرضا فیروز آبادی - ذوالفقاری - دهستانی - عامری - فرود - دکتر مجتهدی

رئیس - آقایان منتخبین شجاع - فیروز آبادی - ذوالفقاری - دهستانی - عامری - فرود - دکتر مجتهدی حالا استدعا میکنم کمیسیون بعد از جلسه تشکیل شود و ترتیب کار خودشان را بدهند شروع میکنم با انتخاب یک نفر ناظر برای بانک ملی

یک نفر از نمایندگان - آقای فیروز آبادی تقاضای دارم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده برای گرفتاری ریضا نه وقت اینکار را ندارم استدعا میکنم یک نفر دیگر را بجای بنده برای اینکار تعیین کنید.

بعضی از نمایندگان - مانعی ندارد یک نفر دیگر را بحکم قرعه انتخاب کنید.

رئیس - آقای دکتر شفق

دکتر شفق - عرض کنم بنده در این قضیه قرعه می بینم که آقای فیروز آبادی خیلی بیطرف و حق پرست هستند و طرف احترام و اعتماد مردم هستند و استعفا نموندند استدعا میکنم که ایشان هم قبول بفرمایند و استعفاشان را مسترد دارند (صحیح است)

چند نفر از نمایندگان - قبول کردند.

عامری - بنده هم معذرت میخواهم

دکتر عبده - نمیشود آقا بحکم قرعه انتخاب شده اید.

عده ای از نمایندگان - آقای عامری هم پس بگیرند

رئیس - آقای عامری هم هم صرف نظر می فرمایند

۴ - اخذ رأی برای انتخاب یک نفر ناظر بانک ملی

رئیس - حالا شروع میکنم با انتخاب یک نفر ناظر بانک ه نفر باید قبلا بقرعه از طرف مجلس انتخاب بشوند بعد از آن که رأی گرفته مثل استخراج آراء در خارج استخراج میشود و نتیجه برض مجلس شورای ملی میرسد.

دکتر اعتبار - داوطلب کی هست؟

یک نفر از نمایندگان - آقای اردلان داوطلب هستند.

یک نفر دیگر از نمایندگان - آقای صادقی هم داوطلب هستند.

رئیس - آقای دکتر زنگنه.

دکتر زنگنه - عرض کنم این انتخاب مطابق اساسنامه بانک در اول اردی بهشت باید بشود بنده برای این مدت یکماه چه ازومی دارد (حاذقی چه مانعی دارد) این را صرف نظر بکنید در اول اردی بهشت هر دو نفر را انتخاب میکنم.

فرهودی - اعلام رأی شده.

رئیس - آقای وزیر دارائی.

وزیر دارائی (آقای اردلان) - انتخاب یک نفر ناظر بانک طرف ادباج است برای اینکه غالباً میشود که نماینده دیگر کاری پیدا میکند و با مسافرت میکند و عده هم کاری نمیشود و بانک هم احتیاج دارد که این هیئت نظارت مرتباً تشکیل بشود این است که استدعا میکنم این یک نفر را بجای مرحوم نراقی انتخاب بفرمائید بعد هم در اول اردی بهشت برای هر دو نفر تجدید انتخاب بشود.

اقتراح بعمل آمد و نتیجه بقرار زیر اعلام گردید

نوی - سید ضیاء الدین طباطبائی (اظهار شد نیستند) موسی فتوحی (مرض هستند) مخزن - مند (نیستند) مجد ضیائی - همدان - نفر کافی است) ملک مدنی (رئیس) آقای ملک مدنی جزء هیئت رئیسه هستند (شریعت زاده) (نیستند) انضامی (نیستند)

(یک نفر از نمایندگان - جزء هیئت رئیسه هم هستند) ایرج اسکندری (نیستند) تولیت - جواد مسعودی (یک نفر از نمایندگان - جزء هیئت رئیسه هستند) حسین خاکباز - عبدالکریم صدری - حسن کفائی.

رئیس - یک نفر هم از هیئت رئیسه ضمیمه میشود بنابر این میشود ۶ نفر آقای صادقی از هیئت رئیسه شرکت خواهند کرد حالا رأی میکنم عده حاضر ۹۳ نفر است.

اخذ آراء بعمل آمد

رئیس - پس آقایان نظار بعد از جلسه بشمارند و استخراج میکنند برای اینکه جلسه از اکثریت نینتد بگذرایم برای بعد از جلسه (صحیح است).

آقای مهندس فریور پیشنهاد کرده اند که طرح راجع بنظم وظیفه مطرح شود (صحیح است).

مجد ضیائی - بنده مخالفم.

نوی - بنده مخالفم.

رئیس - آقای نوی.

نوی - طرح قانون نظام وظیفه را باید آقای وزیر جنگ باشند حالا آقای وزیر دارائی هستند و قانون بودجه هم در دستور است اگر آقایان اجازه بدهند تا آخر وقت این قانون تصویب شود چون مورد احتیاج تمام وزا نغانه ها است (صحیح است) بنده از آقای مهندس فریور هم تقاضا میکنم که موافقت بفرمائید که این قانون بودجه مطرح شود.

حاذقی - آقای رئیس يك گزارشی هست از کمیسیون عریض اجازه بفرمائید؟

رئیس - اجازه بفرمائید که طرح نظام وظیفه تکمیلش معلوم بشود بعد بفرمائید آقای مهندس فریور

مهندس فریور - بنده عرضی ندارم آقای وزیر جنگ هم تشریف ندارند ولی مدتی است که صورت مشمولین را اعلان کرده اند و مردم را هم احضار کرده اند برای نظام وظیفه آقای وزیر جنگ هم مدت ۲۰ روز است که مریض هستند خوب است دستور بفرمائید اقلا ما عاوانشان بیایند در جلسه دیگر مطرح شود بنده حرفی ندارم

مجد ضیائی - بنده پیشنهادی داده ام.

رئیس - پیشنهاد شاهم پیشنهاد بودجه است که موافقت شده است فقط آقای حاذقی مخبر کمیسیون عریض يك گزارشی دارند از طرف کمیسیون میدهند بعد وارد طرح بودجه میشویم آقای حاذقی بفرمائید.

۵ - تقدیم چند فقره گزارش کمیسیون عریض

حاذقی - طبق ماده ۶۹ نظامنامه داخلی مجلس که مریض عریض موظف است که برخی از شکایات و نظایر مردم را برض مجلس رسانند صدیق است که کار مهمی بپوشد است این نمایندگان را از طرف مجلس دارد که بنام نظایر و شکایتها و دانشواستهای مردم که بی دردی منظرند و انتظاری از مجلس دارند رسیدگی کنند و البته قسمت مهم کارها را خود کمیسیون رسیدگی میکند و تصمیم میگردد بدولت و بوزارتخانه های دیگر ارجاع و احاطه میکند ولی بموجب ماده ۶۹ بعضی از شکایتها هست که همانطور که عرض شد باید باصلاح مجلس شورای ملی رسد (صحیح است) اینجا میخواهم استعفا بکنم که از موقع عرض کنم که بهمان نسبت که کمیسیون عریض در سه ماه گذشته مرتب کار نمیکرد ایندانه که انتخاب شده است يك اشخاصی را از انتخاب

کردند اند که کلا بوظیفه خودشان توجه دارند و کمیسیون مرتب تشکیل میشود و بعضی روزها ساعت ۵ - ساعت مشغول رسیدگی به پرونده های معوق و شکایاتی که به مجلس رسیده هستند موضوع اولی که گزارش آن تقدیم مجلس میشود موضوع شکایات بازداشت شدگان و متهمین سیاسی است در این موضوع مجلس اظهار حلاقت خاصی کرده است (صحیح است) و چند بار هم تذکر داده شده است و چندین بار هم از طرف آقایان نمایندگان در مجلس مطالبی گفته اند و سؤال هم شده و شرحش زائد است چیزی که حالا مورد اهمیت است این است که خانواده های این بازداشت شدگان بایک همسایرهای مؤثری که حقیقه موجب کمال تاثر است اظهار کرده اند که نزدیک به ۱۶ ماه است ما از هر لحاظ بلا تکلیف مانده ایم از نظر زندگی در معرض فنا و نیستی هستیم مخصوصاً که کمیسیون عریض در این موضوع اقدام کرده و با آقای رئیس دولت هم مذاکره کرده و رئیس دولت هم موافقت کرده است که نسبت بدادن حقوق آنها بیکه مستخدم دولت هستند کمک بکند و حتی آتھائی هم که مستخدم دولت هستند يك لیستی تهیه شود که در حدود امکان برای جلوگیری از افشاء خانواده های آنها يك کمک بکند که تقاضای آنها چیز دیگر است و آن این است که از مجلس خواستار شده اند اینک که متفقین عزیز ایران نزدیک است بفتح و فیروزی قطعی نائل بشوند و عبدالنوروز که اول سال و در حقیقت یکروز مبارکی است برای ایران انتظار دارند که دولت شاهنشاهی يك توجه خاصی بکند و با مقامات متفقین صحبت بکنند حالا که بکلی هر گونه شایعهای از بین رفته و فتح و فیروزی متفقین ما هم محقق شده است این عده را که منشأ هیچگونه اضرار و ایندانی ممکن نیست باشند برای پیش از عید نوروز مرخص کنند و در حقیقت خانواده های آنها را خوشحال و خرسند کنند (صحیح است) این است که این گزارش برض مجلس شورای ملی میرسد که مورد اقدام واقع شود موضوع دیگر يك شکایات متعددی است که از تمام قسمت های شمالی و جنوبی و شرق و غرب کشور رسیده است دائر بر اینکه در این دو سه سال اخیر از همه شهرها و باطن عریض شده زیادی هستند که دوچار خسارت شده اند یا کامیونتهائی داشته اند که در اثر و نایب شهرها از بین رفته است یا اینکه بموال و دارائی آنها زبانی رسیده یا خانه های آنها خراب شده و خلاصه اینها خانواده های هستند که کاملاً متاثر شده اند این است که از مجلس شورای ملی تقاضا کرده اند که با دولت مذاکره بکنند که از طریق وزارت خارجه تعیین خسارت آنها و جبران آن بشود که این عده ای که بی خانمان و بیچاره و بدون سرپرست هستند يك ترتیبی برای کمک بآنها داده بشود این است که مجلس اگر موافقت بکند وزارت امور ارجحه زودتر يك تصمیم بخواهد آنها بیکه گزارش دیگری را جع شکایتهای فرنگی آنها بیکه انجمنهای فرهنگی تهران و آموزش کاران است که اغاب نمایندگان تاگر آنها را آنها را چون کمیسیون مجلس دادند و روی آن يك اقدامی از طرف مجلس شده و بوزارت فرهنگ هم نوشته شده طبق ماده که تصویب شده وزارت فرهنگ مکلف باشد تا آخر اسفند يك ماده الحاقیه بعنوان تکمیل قانون تعلیمات عمومی اجباری تهیه

کنند که در ضمن آن ماده الحاقیه نواهی که بآن برخورد کرده اند اصلاح شود یعنی عده زیادی از آموزگاران و دبیران و مدیران مدارس دولتی و ملی که از این قانون استفاده نمیکنند طوری شده که متناسب سنین خدمتشان و معلوماتشان مشمول شده و استفاده کنند و الا آن چون اسفند ماه نزدیک است خاتمه پیدا کند وزارت فرهنگ آن ماده الحاقیه را بیآورند به مجلس (صحبیح است) گزارش دیگری راجع به ارجاع عده بر قراری یک مستوری برای ورثه مرحوم دکتر عبدلله حامدی مدیر کل متوفای وزارت کشاورزی مخصوصاً تذکر داده اند که یکی از مواد برنامه دولت این بود که از اشخاص لایق و صالحی که عمرشانرا در راه خدمت صرف کرده اند یک تشویق و تدریسی بشود این مرد صدیق متوفی ۲۰ سال دوره جوانی خودش را با کمال صحت عمل صرف خدمت به مملکت کرده است (صحبیح است) و پارسال در حین انجام وظیفه مبتلای بمرض تیفوس شد و برحمت حق پیوست اما این مرد محترم از خودش هیچ چیز بعنوان ارثیه و ترکه نگذاشته است و چند طفل صغیر دارد که به عهده مملکت است که اینها را تربیت بکنند که شاید هر یک از اینها یک مرد برجسته ای مثل پدرشان بشوند (صحبیح است) و البته این موضوع مورد علاقه اکثریت تام مجلس است چونکه همه نسبت باین موضوع یک تذکراتی فرموده اند. همینطور هم از طرف وزارت فرهنگ برای ورثه صغیر مرحوم ابوالقاسم تراقی و از طرف وزارت پیشه و هنر هم برای ورثه مرحوم جواد آزادی که همه صغیر هستند و درآمدی هم ندارند تقاضا شده است معادل دولتی آخرین حقوق آنها بعنوان مستوری از تاریخ فوت برای ورثه آنها بر قرار شود چون همه اینها را اگر روی هم بگذارید به هزار تومان نرسد (امینی) - ورثه مرحوم داور را هم فرمائید) مرض کم عمر قدر هم ما کامل نباشد ولی در حالی که اینقدر خرج میشود و کساد بازی میشود دادن این هزار تومان در ماه گمان نمیکنم که هیچ زبانی برای مملکت داشته باشد (صحبیح است) این است که مجلس شورای ملی بوزارت دارائی تذکر میدهد که این کار هارا زود تر انجام بدهد (بسیار خوب - صحیح است) گزارش آخری راجع بشکایات بی دربی و متعددی است که راجع بورثه مرحوم محمد جواد فرخ زاد تراقی که در حین انتخابات در بلوچستان کشته شده است بکمیسیون رسیده و اینها یعنی این ورثه فرخ زاد که مادر وزن و بیچه اوستند یک تقاضای قانونی دارند و میگویند یک جوانی از ما کشته شده است و مطابق قانون و اصول حکومت مشروطه باید رسیدگی شود که آیا این جوان مهورالدم بوده است ابلاغ کنند که باید کشته شود و اگر کشته شده حرفی نزنند ولی اگر مهورالدم نبوده و بی گناه کشته شده است وظیفه هیئت حاکمه یعنی حکومتی که از صندوق مملکت حقوق بگیرد این است که حفظ عدالت را بکند خواهش کرده اند که تعقیب بشود و زود تر این گزارشهایی را که از طرف هیئت اعزامی وزارت کشور و دادگستری رسیده است احاطه بدهند بادرسی ارتش (چون بیشتر این متهمین افسران ارتش هستند که زودتر رسیدگی بشود و آنها را که باعث این جنایات شده اند تعقیب بشوند) (صحبیح است) این است که خواهش میکنم نسبت باین موضوع هم توجه بشود.

در خانه هم مرض میکند که یکمده گزارشهایی راجع به مرضی آقایان هست که اگر اجازه بفرمایند خواننده شود و تکلیفش معلوم شود (صحبیح است - احسنت) **دکتر عبده** - آقای رئیس اجازه بفرمائید بنده یک عریضی دارم؟ چون گزارش است مطرح شده بنده حق دارم حرف بزنم (جمعی از نمایندگان این موضوع مطرح نیست) **مظفر زاده** - بنده یک تذکری بکمیسیون عریضی دارم اجازه بفرمائید؟ **رئیس** - اگر میفرمائید مطرح شود پس اجازه بفرمائید اول نوبه ایشان است. آقای دکتر عبده بفرمائید **دکتر عبده** - حقیقه جای بسی خوشبختی است که این دنه کمیسیون عریضی و مرضی بوظیفه خودش رفتار کرده است و مخصوصاً بنده به هم خودم از کمیسیون عریضی تشکر میکنم. مخصوصاً آقایان توجه کرده اند نسبت بکفایتی یکمده از هم مهربان ما که الان ۱۶ ماه است در زندان هستند بدون اینکه تقصیری داشته باشند. بنده هم در این موضوع چیزی عرض نمیکند و امیدوارم همانطور که آقای مخبر فرمودند متفقین گرامی ما بیش از اینها توجه بکنند که دل از عبد اینها را آزاد بکنند و خانواده آنها را دلشاد بکنند چیز دیگری که بنده میخواهم عرض بکنم و مخصوصاً استدعا میکنم آقای اردلان وزیر دارائی توجه بفرمایند آن عمل دولت است. ما از دیگران شکایت داریم این البته بجای خودش درست ولی نکته مهم این است که ما از خودمان هم شکایت داریم. الان مدتی است که یک عده از همندسین راه آهن آزاد شده اند و هیچ تقصیری هم نداشته اند. گفته شده است که کمیسیونی در راه آهن کار میکنند و حالا بنده وارد این موضوع نمیشوم که این منع ورود آنها در راه آهن اصولاً قانونی است یا نه ولی مانعی ندارد که در سایر قسمتها بآنها کار بدهند بنده دیروز مواجه شدم باه تفر از این مهندسین که آمدند بمنزله بنده و یکی از اینها اظهار کرده که آمان برای چهارتا بچه مایم تا هار ندارم و تقاضا هم نمیکرد. آنا توجه بفرمائید اینکار در اختیار خود ما است اگر واقعه قضایای ایجاد میکند که اینها در راه آهن کار نکنند چه اشکالی دارد که در سایر قسمتها کار بکنند. بنده به هم خودم از دولت تقاضا و استدعا میکنم که بیش از این باین موضوع توجه کنند و راضی نشوند یک عده بیچاره که ۱۶ ماه توقیف بوده اند و هر چه داشته اند خورده اند و امروز هم دست گدائی بجانب این و آن دراز کرده اند. بیش از این بلا تکلیف بمانند. عرض دیگر بنده راجع باین مطالبی است که یکی از رفقا یادداشت کرده اند و آن راجع بآقای حاج سید ابوالقاسم کاشانی است که گویا ایشان را برده اند بکمانشاه بنده معتقدم که هم ما و هم متفقین گرامی ما باید با تفکار عمومی این مملکت احترام بگذاریم. حاج سید ابوالقاسم کاشانی یک مردی است که مورد توجه عموم مردم و یک مردی است که من یقین دارم مسامحه بچگونه تقصیری نداشته و بیبایستی باین کار رسیدگی شود و هر چه زودتر نسبت بانکارنامه می گرفته بشود که نسبت بانکار عمومی مردم و مخصوصاً اهالی تهران توجهی شده باشد در حال انتقال ایشان بکمانشاه پس از اینکه جنک باین مرحله قضی رسیده است مورد ندارد و مخصوصاً متفقین ما باید بدانند که برای جاب احساسات مردم این مملکت بیبایستی بانکار و احساسات مردم احترام بگذارند (صحبیح است) نسبت بقسمتهای دیگر هم که مذاکره شد از قبیل

خسارانی که بر دم از وقایع سوم شهریور وارد آمده خیال میکنم همه نمایندگان عقیده شان این است که باید خسارت آنها جبران بشود و امیدوارم این کمیسیون که برای ترمیم این خسارات تعیین شده است زودتر از این و بهتر از این بکارها رسیدگی کند تنها بتوانیم در کفترانس سافرانسیکو بهتر اقدام نمایم. (صحبیح است) عرض کنم راجع بورثه دکتر حامدی بنده با تأیید میکنم و این البته نظراً اکثریت نمایندگان است (صحبیح است) اگر بخواهیم این مملکت یک سرو صورتی پیدا بکند ما باید بهمان درجه که علامتندیم به جوازات خالتین بهمان درجه دم علاقه مند باشیم بیانش اشخاص خدمتگذار (صحبیح است) دکتر حامدی یک جوانی بود تحصیل کرده و در نتیجه انجام وظیفه فوت کرد و امروز ورثه اش آمدند و در محتاج هستند و تمام معنی محتاج هستند امیدوارم که دولت باین امر هم رسیدگی بکند. آخرین عرض بنده که در آن گزارش نبود یک چیزی است که تمام حق دارند و ما هم هر روز مواجه هستیم و قانوناً هم حق دارند این عیدی مستخدمین دولت است که امیدوارم آقای اردلان وزیر دارائی بآن توجه بکنند و این بدعت بیجائی را که آقای دکتر مجلسیو گذاشته اند بدست ایشان امیدوارم از بین برود. **وزیر دارائی** - اجازه بفرمائید عرضی کنم؟ **جمعی از نمایندگان** - این موضوع مطرح نیست. **وزیر دارائی** - چون اسم بنده برده شد اجازه بفرمائید عرضی کنم. در قسمت سیاسی این موضوع که آقای وزیر خارجه اینجا یک روز اظهاراتی نمودند و بعضی آقایان نمایندگان رسید و چون وظیفه بنده نیست بهمان نطق بنده مراجعه میکنم. اما قسمت مالی و اداری چون اسم برده شد عرض میکنم که دولت نسبت باشخاصی که الان توقیف یا تحت نظر هستند یک کمک هائی کرده و وسیله راحتی آنها را فراهم کرده است و قسمت اداری کسانی که گفتند بلا تکلیف هستند آنها هم بوسیله بخشنامه بهمه ادارات دستور داده شده (دکتر عبده - آقای بخشنامه کافی نیست) بالاخره آقای دولت که نمیتواند از یک مقرراتی خارج بشود همین که یکتفر آمد و گفت پول ندارم فوراً بهش حواله بدهد برود از خزانه بگیرد بالاخره یک قواعد و مقرراتی ما داریم اگر اینطور باشد که کار درست نشود. بنده استدعا میکنم که اینها را آقایان درست توجه بفرمائید. ما باید ببینیم که محل خالی داریم که باینجا کار رجوع کنیم یا خیر اگر محل خالی داریم که رجوع میکنیم و اگر محل خالی نباشد که نمیتوانیم کاری بکنیم برای اینکه وضعیت بودجه و موازنه بودجه بهم بخورد. در این حدود دولت مساعدت کرده است اقدام کرده است و موافقت کرده است که هر وقت در هر وزارتخانه ای مجلسی پیدا شد باینها بدهند **رئیس** - آقای هاشمی **هاشمی** - عرض میشود باین شکل گزارش کمیسیون عریضی و مرضی در مجلس سابقه داشته است باین معنی که یک کمیسیونی ماداریم که باید نسبت بیک موضوع هائی رسیدگی بکنند مثلاً شاید گاهی مورد احتیاج بشود که کمیسیون نسبت بامور لازمی اقدام کرده و نتیجه نرسیده آنوقت این کمیسیون یک گزارش میدهد بپجلس شورای ملی. امراه لاجی که فکر کرده است باید از طرف نمایندگان بصورت طرحی پیشنهاد شود و مطرح شود والا در اینجا چند

پیشنهاد مختلف نوشته است و اگر آقایان بخواهند روی تمام این موضوع ها صحبت کنند اینک بنیجه نمیرسد. پس خوب است دستوراً معین بفرمائید و وارد دستور شویم (صحبیح است) **رئیس** - عرض کنم در نظرنامه حق داده است بکمیسیون عریضی که هر چند یک بکرتبه یک راجع از عملیات خودش بدهد اما این گزارشها غیر از این ترتیب است بنده خیال نمیکردم یک همچو راجع است مطابق نظرنامه ولی این راجعها آنطور نیست و حالا من عقیده ام این است که وارد دستور بشویم (صحبیح است) یک سؤالی هم آقای فرهودی از آقای وزیر پیشه و هنر کرده اند اگر آقایان موافقت بفرمائید مطرح شود **جمعی از نمایندگان** - بفرمائید **۴ - سؤال آقای فرهودی و پاسخ آقای وزیر** **بازرگانی و پیشه و هنر** **رئیس** - آقای فرهودی **فرهودی** - سؤالی که بنده از آقای وزیر پیشه و هنر کردم راجع به ۱۵ فقره معامله است **یکی از نمایندگان** - چند فقره؟ **فرهودی** - بانزده فقره که از خرداد ۱۳۲۳ تا اوایل اسفند تا اواخر بهمن در وزارت پیشه و هنر شده است این ۱۵ فقره معامله راجع است بخرید مقادیر هنگفتی پیه و تخم پنبه برای مصرف کارخانه صابون بزی و گلبیرین سازی و جمع آن معاملات ۴۸،۲۷۷،۵۰۰ ریال است یعنی تقریباً ۵ میلیون تومان مجموع این معاملات است. مطابق قانون محاسبات عمومی خرید های دولتی میبایستی که با اصول مناقصه انجام شود و در این خریدها به چوجه اصل مناقصه رعایت نشده بلکه یک صورت سازی از مناقصه شده است و آن این است که آمده اند یک اعلانی کرده اند که ما مثلاً ۱۰۰ تن تخم پنبه میخریم مدتش را هم معلوم کرده اند و اعلان کرده اند بعد از چند روز که گذشته کسی نیامده است که پیشنهادی بکند بعد گفته اند که فروشنده وجود ندارد آنوقت آمده اند با اشخاصی که ساخت و پرداخت داشته اند قرارداد بسته اند آنها هم نه برای دهن بلکه برای باصد شصت تن. در قسمت پیه هم اعلانی کارپردازی کل داده است برای یک مصرف دیگری برای بیست تن و قیمت آنرا هم تعیین کرده است دوسه ماه بعد آمده اند همان قیمت را مآخذ قرار داده اند برای خرید ۵۰۰ تن پیه و باین ترتیب یک دسته بندی و توضیحی در داخله وزارت پیشه و هنر یکمده از فروشندگان و متاطعه گران خارج شده است که مقادیر هنگفتی بدولت خسارت وارد آمده پیه هائی را که خریده اند قیمت آن در حدود کیلومتری ۵۷ ریال است در صورتیکه قیمت عادلانه مطابق شهادت پرونده ۴۲ ریال است روزن تخم پنبه ای که خریده اند بطور متوسط کیلومتری ۳۰ ریال خریده اند در صورتیکه نرخ عادله آن ۲۵ ریال است بنده حساب کرده و دیدم از این معاملات ۱۰ میلیون ریال خسارت بدولت وارد شده است یعنی ۱۰ میلیون ریال زیاد تر از آنچه که دولت باید بدهد برداشته است همینکه میشود یک میلیون تومان این از یکطرف خسارت صندوق دولت است ولی در حقیقت اینطور نیست و خسارت مردم است این ده میلیون ریال برود روی پنج میلیون قالی صابون یعنی بهر قالی صابونی در برابر اضافه میشود در صورتیکه اگر این خسارت

بدولت وارد نشده بود و در این خریدها نقاب نمیکردند وزارت پیشه و هنر بتوانست صابون را قالی ۱۶ ریال بفرود و ولی چون این اجناس را باین قیمت گرفت خریده است و اصول مناقصه را رعایت نکرده و این ۱۰ میلیون ریال خسارت وارد شده حالا بیبایستی هر قالی صابون را ۸ ریال بفرود شد در مملکتی که قیمت زندگی این اندازه ترقی کرده و بقول یکی از نویسندگان تمدن هر مملکت از از میزان مصرف صابون و کافندش میشود فهمید یعنی اگر در یک مملکتی مصرف کافندو صابونش زیاد باشد این پارومتر تمدن مملکت است باین گرانگی که داریم و باین وضع بهداشت و نظافتی که در این مملکت وجود دارد آنوقت دولت که خودش تهیه کننده صابون است طوری مواد خام را برای کارخانه صابون سازی تهیه کرده که قالی ۲ ریال خسارت مردم شده است. یکی از این معاملات درسه ماه پیش کشف شده که تقابلی بوده یعنی آن ۵۰۰ تن روغن تخم پنبه که در یکی از معاملات اخیر خریداری شده رئیس کارخانه که وارد شده است دیده است که این معامله بطور صحیح انجام نشده و دستور داده است که روغن را تحویل نگیرند تقریباً ۴۰۰ تن آن را تحویل داده بودند رئیس کارخانه جلوی ۱۰۰ تن باقیمانده را گرفته است و گزارش داده بوزیر پیشه و هنر وقت. ایشان هم دستور دادند که این ۱۰۰ تن را تحویل نگیرند ولی جناب آقای کمال هدایت که تشریف آوردند رفته اند بایشان گفته اند: اول چه کرده اند؟ ایشان مقامشان منزه است و دامنه شان پاک است این را بنده اعتراف میکنم اول آمده اند چک کشیده اند و پول صد تن را داده اند بآن فروشنده بعد آمده اند بآقای وزیر گفته اند که ما یولمان رفته است اگر بنا باشد که این صد تن را تحویل نگیریم هم پول از بین رفته و هم جنس را ننگرفته ایم ایشان هم دستور کتبی داده اند که آن صد تن را هم تحویل بگیرند و خسارتی که بدولت وارد شده است از این ۱۰۰ میلیون ریال ۱۰ میلیون ریالش مربوط باین صد تن است که باین حقه بازی دستور تحویلش را از آقای وزیر پیشه و هنر گرفته اند. این سؤال بنده بود و استدعا میکنم که آقای وزیر پیشه و هنر در این باب توضیحاتی که دارند بمرض مجلس برسانند **رئیس** - چون در این هفته اخیر کارهای هیئت رئیسه بدلت و فایده ای که پیش آمد کرده عقب مانده است و بنده باید دوسه ساعت مشغول این کار باشم از مجلس شورای ملی اجازه میخواهم که آقای دکتر معظمی تشریف بیآورند اینجا که بنده بروم در بنام کارخانه نموده و منتمله ۱۳ فقره معامله برای خرید ۱۴۵۰ تن پیه و روغنهای تخم پنبه و کرچک و خشخاش (در اینموقع یک ربع ساعت قبل از ظهر) آقای رئیس مقام ریاست را ترک و آقای دکتر معظمی نایب رئیس بجای ایشان قرار گرفتند) **وزیر پیشه و هنر و بازرگانی** (آقای کمال هدایت) - عرض کنم سؤالی که آقای فرهودی فرموده اند خیلی خیلی بجا و موقع بوده است زیرا این قبیل قضایا باید کاملاً روشن شود و آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی مسبق بشوند و در اثر اطلاع مجلس مردم هم مطلع بشوند چون هر چه مسائل روشن تر بشود و از ابهام بیرون بیاید البته بهتر است. عرض کنم بنده همین قضایائی را که اشاره فرمودند بطور کلی شنیدم که یک حکومتی در یک حکومتی تشکیل شده و یک کارخانه است که بهش کارخانه گلبیرین میگویند و در آنجا یک

ممالاتی میشود که آن معاملات کاملاً مطابق مقررات و موازن ممالکتی واقع نمیشود و چیز هائی بگوشم میخورند لذا لازم است که مطالب کاملاً بر خود پرورشن شود چون گدای هم دیده شده است که یک انتشاراتی داده میشود و یک پور ساکتا ژهای خیلی زیادی که صحیح نیست و بیعتدل گاهی هم بیافه میشود نسبت داده میشود و بعضی این خواستم روشن شود که مسائل چیست بنا بر این یک کمیسیونی را درست کردم و یک هیئتی را مأمور کردم که بانکار دار رسیدگی بکنند و مخصوصاً یک نماینده ای از هیئت بازرسی کار ممالکتی که تحت نظر نخست وزیر وقت همیشه اداره میشود از آنجا هم خواستم و جاسات عیدیه تشکیل شده و بالاخره نتیجه ای که بیفته دادند و از روی حساب کاملاً روشن میشود و اقداماتی که شده است بنده بروی کاغذ آوردم برای اینکه در دفتر مجلس هم بماند و حالا برای استحضار آقایان در جواب آقای فرهودی عین آنرا اگر اجازه میدهند بخواهم مینویسند که ... در اوایل سال ۱۳۱۹ که کارخانه گلبیرین و صابون شروع بپیره برداری مینماید اولین موضوعی که مورد توجه وزارت پیشه و هنر قرار میگردد موضوع تهیه مواد چربی و انواع روغنهای حیوانی و نباتی مورد احتیاج کارخانه است که بایستی بادر نظر گرفتن اصل و موقع بخصوص نسبت بتهیه هر یک از این مواد اقدام نمود. چون از طرق عادی و تشریفات معمولی اجرای این منظور اشکالاتی داشت طبق تصویبنامه هیئت وزراء اجازه داده میشود که در وزارت پیشه و هنر کمیسیونی مرکب از رئیس اداره شیمیائی - رئیس اداره کارپردازی - رئیس و رئیس حسابداری کارخانه تشکیل و برای خریداری مواد چربی مورد احتیاج کارخانه تحت شرایط معینی اقدام نمایند. این کمیسیون مأموریت خود را انجام میداد تا اینکه در سال ۱۳۲۲ بر اثر تأسیس بنکاه کارپردازی کل کشور در وزارت دارائی که عامل مرکزی خرید های دولتی میباشد امر تهیه مواد اولیه کارخانه گلبیرین نیز برعهده این بنکاه محول میگردد پس از اینکه چند فقره خرید هائی بنام کارخانه گلبیرین توسط بنکاه کارپردازی کل کشور بعمل میآید چون تهیه احتیاجات فنو کارخانها از وظائف بنکاه مستثنی شده و از طرفی اقدامات آن برای تأمین مواد مورد احتیاج کارخانه کافی نبوده است در اوائل سال جاری (۱۳۲۳) امر تهیه و خرید مواد چربی مجدداً برعهده کارخانه را گذار میشود رئیس حسابداری کارخانه که خود را نماینده نقل وزارت دارائی میدانند شروع بمعاملات و عقد قراردادهائی دکتر معظمی تشریف بیآورند اینجا که بنده بروم در بنام کارخانه نموده و منتمله ۱۳ فقره معامله برای خرید ۱۴۵۰ تن پیه و روغنهای تخم پنبه و کرچک و خشخاش مینماید (۲۰۰ تن پیه ۹۵۰ تن روغن تخم پنبه ۲۰۰ تن روغن کرچک ۱۰۰ تن روغن خشخاش) که بهای آنها قریب پنجاه میلیون ریال (۴۹۵۱۰۰۰۰) ریال میشود. چون تقریباً در تمام این معاملات کسب اجازه از وزارت پیشه و هنر نشده و رئیس حسابداری که معمول نداشته بقلط موافقت اداره کل حسابدار های وزارت دارائی را برای انجام معاملات کافی دانسته و شایعات زیادی در اطراف عملیات او انتشار داشت موضوع ورد توجه وزارت پیشه و هنر واقع شده بازرس مخصوصی برای رسیدگی و کشف قداماً مأمور میشود که گزارش جامعی در تاریخ ۲۱/۹/۲۳ باینجناب میدهد. نظر باینکه متدرجات گزارش زور از

هر جهت جائز اهمیت و موضوع قابل تعقیب تشخیص میشود دستور داده شد فوراً کمیسیون از رؤساء و مهندسان عالی رتبه وزارت پشمه و هنر تشکیل و با مطالعه و امان نظر در گزارش واصله نظریه خود را اعلام دارند و ضمناً برای اینکه تردیدی در عملیات خلاف رویه رئیس حسابداری کارخانه نبود وزارت دارائی تقاضا شد که نسبت به برکناری او از کار اقدام نمایند این کمیسیون پس از چندین جلسه بررسی نسبت بگزارش بازرس مخصوص و مرامه بسوابق و پیرونده های عمل در آخرین جلسه خود بتاريخ ۱۵ اسفند ماه ۱۳۲۳ که با حضور نماینده جناب آقای نخست وزیر و نماینده هیئت عالی بازرسی کشور تشکیل شده نظر داده است که (از مجموع گزارش های بازرس مخصوص این وزارت و هیئت بازرسی وزارت پشمه و هنر و محتویات پیرونده ها رئیس حسابداری کارخانه کمیسیون متخلف از مقررات شناخته شده و با بروز تخلفات وعدم رعایت صرفه و قیظ خزانه دولت مظنون بسوء استفاده در معاملات موافق جری بوده و امارات چندینی نیز استظهار او را بکف اداره کل حسابدارهای وزارت دارائی مبرسانند) و در نتیجه احاله امر بدیوان کبفر و تعقیب موضوع با تفاق آراء مورد موافقت اعضای کمیسیون واقع شده و دستور داد شد نسبت بساجرای نظریه کمیسیون و ارجاع پیرونده ها وسوابق مربوطه برای تعقیب آقای دادستان دیوان کبفر فوراً اقدام شود در پایان لازم تذکر است که رئیس حسابداری کارخانه از چندینی باین طرف از کار خود برکنار شده و ضمناً در تاریخ ۲۷ و ۲۳ بکارخانه کمیسیون و صوابون دستور صادر گردید که نسبت به تهیه مواد اولیه مورد احتیاج کارخانه منحصراً از طریق مناقصه اقدام و در هر مورد قبل از وزارت کسب اجازه نمایند و در درخواسته های مستعرضه که باین ترتیباتی که اخیراً دولت در نظر گرفته است از اول فروردین یعنی سال آینده کلیه کارخانجات دولتی بطور بازرگانی عمل خواهند شد امیدوارم که در آینده کارخانجات این مملکت در تحت یک قواعد صحیحی و منظمی دربیاید که دیگر نه مجلس شورای ملی مجبور باشد که از این قبیل سؤالات بکنند و نه وزارت دارائی که در آن روز هفتصد مکلف باشند جوابی عرض بکنند.

نائب رئیس - آقای فرهودی
تمام این خلافاتی که شده است ادامه پیدا بکنند (فرمند - بیشتر بشود) یعنی بیشتر بشود حالا که معلوم است قانون ما این است که بحدود منافع منافع چیزی نخرند این عمل هم مانع استفاده شان است برای اینکه این منع قانونی را بر طرف کنند میخواهند بازرگانی بکنند که از این حیث در نتیجه مساوی بشویم باحالا.

وزیر پشمه و هنر - خلی بنده متاسفم هستم که بازم یک دفعه دیگر مشاهده میشود که کاملاً به معنای سؤال واستيضاح آقایان نمایندگان محترم (بعضی ها) متوجه نیستید عرض کنم این قبیل مطالبی را که مفرمانند اینها از مواردی است که بک مجلسی از دولتی استيضاح بکنند سؤال باید خیلی کوتاه باشد و جواب هم متناسب با آن سؤال باشد و مفهوم سؤال را بایستی فهمید چه ت بنده از اشخاصی هستم که همیشه متوجه بوده ام هستم و تا باشم خواهم بود که بهتر بنظر من برای اینکه مملکت مردم کاملاً بداندند و آگاه باشند که دولت چه میکند و مجلس چه میخواهد و چه میگوید همین سؤالات است ولی در صورتیکه در همان حدود سؤال باشد اما چون آقای فرهودی یکفردی چرخاندند و جنبه استيضاح به دادند بنده مجبور هستم از نقطه نظر وظیفه و مسؤلیتی که دارم دفاع کرده باشم.

عرض کنم اول سابقه ندارد که مجالس ایران یک دوره یا دو دوره بدولتها مجال داده باشند که آنها بیایند یکسالی، دوسالی، سه سالی نقشه ای تنظیم کنند و آن نقشه را بنایش را بگذارند و روی او فکر بکنند و برای مملکت کار بکنند. عرض کنم خدمتتان شامحق ندارید یک وزیر که سه ماه است آمده است آن جا الان هم زیر پای خودش را سست تلقی میکند و هیچ معلوم نیست که چه خطائی کرده است، چه کرده است و الان هم بنده آن قدر اینجا خواهد بود و این خواهد بود (فرهودی - انشاءالله بشاید) شما از چنین وزیر حق اینطور سؤال کردن را نمیدانید نقشه وزارت پشمه و هنر را من کشیده ام کارخانه کمیسیون را من نساختم روغن و بیه و نلان را من نسخریدم من مسئول این مسائل نیستم شما این حق را ندارید شما فقط ماهی هزار و سیصد تومان با اضافه شدن حقوق می دهید آن را فقط حاضر هستم برای جبران این کار بدهم (خنده نمایندگان) من که دارائی ندارم ده میلیون ریال خسارت اینکار را که دیگران کرده اند بدهم. دارائی من پس از شصت سال عمر و دوست سال خانوادگی چیست ۱۴ اگر داشتم حاضر بودم برای مملکت خودم تقدیم بکنم در هر صورت بنده توقع دارم در مسائلی که صحبت میکنم یکفردی تشخیص بدهیم که اینجا مجلس شورای ملی است و من هم امروز اینطور پیش آمده است که بصحیح یا غلط اسم را وزیر گذاشته اند و اینجا هستم و این گزارش را که دادم تصور میکنم که میبایستی من مورد تقدیر آقای فرهودی واقع بشوم برای اینکه برائش سؤال ایشان بنده اینقدر عمیقاً وارد مطلب شدم و مطلب را شکافتم و آنچه هم که از دستم بر میآمده است کرده ام و حالا اگر بنده را میخواهد یکی دیگر را بفرمائید بیآورند.

۷- طرح لایحه متمم دو دوازدهم بودجه بهمین واسفند **نائب رئیس -** پیشنهادی از آقای ذکائی رسیده است قرائت میشود

پیشنهاد میکنم گزارش کمیسیون بودجه راجع ببقیه لایحه دو دوازدهم مطرح شود

بعضی از نمایندگان - وزیر دارائی نیستند **نائب رئیس -** اینجا هستم و داداش فرستاده اند اگر مطرح شود خواهند آمد آقای ذکائی

ذکائی - عرض کنم بعضی هزینه های ضروری جزء این لایحه است که مقیده بنده برای مملکت خیلی لازم است من جمله یکی همان موضوع اعتبار اراضی است

تمام این خلافاتی که شده است ادامه پیدا بکنند (فرمند - بیشتر بشود) یعنی بیشتر بشود حالا که معلوم است قانون ما این است که بحدود منافع منافع چیزی نخرند این عمل هم مانع استفاده شان است برای اینکه این منع قانونی را بر طرف کنند میخواهند بازرگانی بکنند که از این حیث در نتیجه مساوی بشویم باحالا.

وزیر پشمه و هنر - خلی بنده متاسفم هستم که بازم یک دفعه دیگر مشاهده میشود که کاملاً به معنای سؤال واستيضاح آقایان نمایندگان محترم (بعضی ها) متوجه نیستید عرض کنم این قبیل مطالبی را که مفرمانند اینها از مواردی است که بک مجلسی از دولتی استيضاح بکنند سؤال باید خیلی کوتاه باشد و جواب هم متناسب با آن سؤال باشد و مفهوم سؤال را بایستی فهمید چه ت بنده از اشخاصی هستم که همیشه متوجه بوده ام هستم و تا باشم خواهم بود که بهتر بنظر من برای اینکه مملکت مردم کاملاً بداندند و آگاه باشند که دولت چه میکند و مجلس چه میخواهد و چه میگوید همین سؤالات است ولی در صورتیکه در همان حدود سؤال باشد اما چون آقای فرهودی یکفردی چرخاندند و جنبه استيضاح به دادند بنده مجبور هستم از نقطه نظر وظیفه و مسؤلیتی که دارم دفاع کرده باشم.

عرض کنم اول سابقه ندارد که مجالس ایران یک دوره یا دو دوره بدولتها مجال داده باشند که آنها بیایند یکسالی، دوسالی، سه سالی نقشه ای تنظیم کنند و آن نقشه را بنایش را بگذارند و روی او فکر بکنند و برای مملکت کار بکنند. عرض کنم خدمتتان شامحق ندارید یک وزیر که سه ماه است آمده است آن جا الان هم زیر پای خودش را سست تلقی میکند و هیچ معلوم نیست که چه خطائی کرده است، چه کرده است و الان هم بنده آن قدر اینجا خواهد بود و این خواهد بود (فرهودی - انشاءالله بشاید) شما از چنین وزیر حق اینطور سؤال کردن را نمیدانید نقشه وزارت پشمه و هنر را من کشیده ام کارخانه کمیسیون را من نساختم روغن و بیه و نلان را من نسخریدم من مسئول این مسائل نیستم شما این حق را ندارید شما فقط ماهی هزار و سیصد تومان با اضافه شدن حقوق می دهید آن را فقط حاضر هستم برای جبران این کار بدهم (خنده نمایندگان) من که دارائی ندارم ده میلیون ریال خسارت اینکار را که دیگران کرده اند بدهم. دارائی من پس از شصت سال عمر و دوست سال خانوادگی چیست ۱۴ اگر داشتم حاضر بودم برای مملکت خودم تقدیم بکنم در هر صورت بنده توقع دارم در مسائلی که صحبت میکنم یکفردی تشخیص بدهیم که اینجا مجلس شورای ملی است و من هم امروز اینطور پیش آمده است که بصحیح یا غلط اسم را وزیر گذاشته اند و اینجا هستم و این گزارش را که دادم تصور میکنم که میبایستی من مورد تقدیر آقای فرهودی واقع بشوم برای اینکه برائش سؤال ایشان بنده اینقدر عمیقاً وارد مطلب شدم و مطلب را شکافتم و آنچه هم که از دستم بر میآمده است کرده ام و حالا اگر بنده را میخواهد یکی دیگر را بفرمائید بیآورند.

۷- طرح لایحه متمم دو دوازدهم بودجه بهمین واسفند **نائب رئیس -** پیشنهادی از آقای ذکائی رسیده است قرائت میشود

پیشنهاد میکنم گزارش کمیسیون بودجه راجع ببقیه لایحه دو دوازدهم مطرح شود

بعضی از نمایندگان - وزیر دارائی نیستند **نائب رئیس -** اینجا هستم و داداش فرستاده اند اگر مطرح شود خواهند آمد آقای ذکائی

ذکائی - عرض کنم بعضی هزینه های ضروری جزء این لایحه است که مقیده بنده برای مملکت خیلی لازم است من جمله یکی همان موضوع اعتبار اراضی است

این راههایی را که درست کرده اند حالا در نتیجه این تویق افتادن اعتبار همینطور اقتضای است یکی هم موضوع شهرداری ها شد در آنجا برای شهرداریها عوارضی پیش بینی شده است و وضعیت شهر دارها در نتیجه اعتبار افتادن این لایحه دارد بکلی این میروند (دکتر اعتبار - آبیاری هم همینطور) آبیاری هم هست که خیلی لازم است این بود که بنده میخواستم تقاضا کنم آقایان و اوقات بفرمائید این لایحه مطرح شود و تکلیفش معلوم شود (صحیح است)

نائب رئیس - آقای فروردی (فروردی - آبیاری - بلی مخالفم) بفرمائید **فروردی -** بلی با این نظر بنده مخالفم برای اینکه الان موقع گذشته است و یک هفته بیشتر باخر سال باقی نمانده است و میخواهد یک بلی بیاورد اعتبار بدهد که در این هفت روز این یک میلیون را خرج کند در این هفت روز هم بگذرد پس خوب تر این است که این را برای این سال بگذارد و در بودجه سال بعد پیش بینی کند اینکارها خیلی خوب است آبیاری خیلی خوب است راه سازی لازم است چیزهای دیگر هم لازم است ولی این را از بودجه سال بعد باید بگیرند و کارها را انجام بدهند

نائب رئیس - محتاج برای هست چون مخالفت شده و عده هم ۷۸ نفر است بصرای رای کافی نیست

دکتر اعتبار - اجازه بفرمائید بنده توضیح بدهم که ایشان مخالفتشان را پس بگیرند

نائب رئیس - در پیشنهاد یک نفر موافق و یک نفر مخالف بیشتر نمیتواند حرف بزند پس بگیرند

فروردی - پس بگیرم که مطرح شود **نائب رئیس -** برای اینکه خاطر آقایان مستحضر شود عرض میکنم یک گزارش سابقاً کمیسیون بودجه داده بود تحت دوماه آن گزارش را مجلس شورای ملی تصویب کرد و بدولت کرد و بدولت ابلاغ کرد برای پرداخت دو دوازدهم ماه بهمین واسفند حالا دنباله آن گزارش که مانده سوم است مطرح میشود و قرائت میشود

ماده سوم - الف - اضافه اعتبار انتفاعی و تمهیدات آن (ردیف ۳۹ بودجه پیشنهادی سال ۱۳۲۳ کشور) ب مبلغ شش میلیون و چهار صد هزار ریال ترقی داده میشود

ب - اعتبار دعای و تمهیدات (ردیف ۴۷ بودجه ۱۳۲۳ کل کشور) ب مبلغ سی میلیون ریال ترقی داده میشود که پس از تصویب کمیسیون بودجه قابل پرداخت خواهد بود

ج - اعتبار میزبانی املاک مزروعی بمنظور اجرای قانون مالیات بردرآمد که در ماده ۴ بودجه تفصیلی سال جاری وزارت دارائی بمبلغ سی و دو میلیون ریال منظور بوده ب میزان بیست و پنج میلیون ریال تصویب و وزارت دارائی اجازه داده می شود مصارف مربوطه را از اعتبار مزبور پرداخت نمایند

نائب رئیس - آقای فروردی بفرمائید **فروردی -** بلی بهمین نظری که عرض کردم بنده مخالف اصلاحات نیستم اما از این نظر که آخر سال است و مجالی نیست و عرض میکنم که بقدر هفت روز باقی نمانده است این پول که گرفته میشود بچه مصرف میرسد ۴ این را بنده عقیده دارم که در بودجه سال آینده گذارده شود و از بودجه ۱۳۲۴ داده شود و این اضافات را بنده تمام از کجا میدهند با اینکه بلی نیست من بنده تمام همه آقایان هم میدانند که اولاً جمع آوری مالیات با هیچ نمیشود و خیلی بد جمع آوری میشود و ثانیاً الان خرج مملکت هم زیاد میشود از یک راهی باید داده بشود این راهی که شما فکر کرده اید که میخواهد این پولها را ادا بکنند کجاست الان چقدر بیانک

مقرضین، دولت میلیون بیانک مقروض هستند با زبان تر، بانکها خالی شده است. عرض آن کاغذ بدست مردم داده شده است، خوب، اینها از کجا داده میشود و بنده عقیده ام اینست که ملاحظه بکنید رسیدگی شود جمع آوری مال دولت درست بشود نه مثل حالا که هیچ جمع آوری نمیشود، خلاصه هر که هر چه میگیرد برای خودش میبرد و نمیدهد این است که بنده عرض میکنم که تمام وزارتخانه ها و ادارات وضعیت خوب نیست اگر میخواهد دولت دوام داشته باشد باید کتبه این اوضاع را تغییر بدهیم، اگر تغییر ندهیم سال دیگر وزارتخانه ها و ادارات بکلی خواهند سوخت این مخالفت بنده است

دکتر اعتبار - اجازه بفرمائید **نائب رئیس -** بفرمائید **دکتر اعتبار -** بنده میخواستم فقط آقای وزیر دارائی و آقای مخبر کمیسیون بودجه توضیح بدهند که این اعتبار زیادی چیست و مجلس یکفردی روشن باشد

اردلان - بنده اخطار نظامنامه ای دارم **نائب رئیس -** بفرمائید **اردلان -** عرض کنم راجع باین لایحه اینکه دولت داده بود در سرسرا یک صورتی آویزان شده است که موافق و مخالف در آنجا نوشته شده بود، تمنی میکنم مطابق نظامنامه از روی آن صورت اجازه داده شود

نائب رئیس - روقه را دونفر از آقایان امضا کرده اند ولی چون این گزارش کمیسیون بودجه در تعقیب گزارش سابق بوده است و مجلس در کلیات مذاکرات کرده بود و در کلیات هم رای داده بود و این لحاظ آن اجازه ها مورد توجه واقع نمیشود این آقایان که فعلاً اجازه گرفته اند باید صحبت بکنند چون کلیاتش را مجلس رای داده است آقای وزیر دارائی وزیر دارائی - بنده برای استحضار نمایندگان محترم عرضتان میرسانم این اعتباری که درخواست شده غالباً یعنی بیشترش غیر از (قسمت ب) مربوط بمالیات مملکت هم میشود یعنی دادن این اعتبار سبب خواهد شد که یک عوایدی برای کشور تهیه میشود از آن جمله قسمت الف اضافه اعتبار انتفاعی و تمهیدات مربوط باوراثی بهادار است و یک قسمتی را دولت به مطبوعه مجلس شورای ملی میدون است و اگر در این مجلس شورای ملی اعتبار بدولت داده نمیدانند که حالا برای بقیه حسابها دادن این اعتباری طرف احتیاج است قسمت ب هم همانطور که برایش تصریح شده است راجع با اعتبار دعای و تمهیدات است و البته همانطور که در خود ماده هم تصریح شده است بدون تصویب کمیسیون بودجه یکسای پولسی نخواهیم داد، یک فروضی دولت از سابق دارد آن فروضی که در وزارت دارائی رسیدگی و تصدیق شد آن وقت جزئیاتی را بنظر کمیسیون بودجه میرسانیم و کمیسیون بودجه که تصویب کرد بان طرفی که طبقاً است خواهیم داد و قسمت سوم مربوط به میزبانی است، قانون مالیات بردرآمد یک طرزى تعیین کرده است که تشخیص مالیات املاک مزروعی بایستی مطابق آن ترتیب انجام شود این شرح بیشترش در همان سال اول است و برای سال بعد شاید یک مختصر اعتبار در بودجه وزارت دارائی بمرض مجلس برسد ولى قسمت عمده آن در این سال بوده است که مالیاتی که حالا تشخیص داده می شود برای پنج سال املاک عمل خواهد بود و اگر این میزبانی نباشد وصول آن مالیات ها هم بتوقی می افتاد بنابراین این تصویب این ماده با سه جزء غیر تازه ای نیست بلکه مربوط می شود باین که یک در آمدی در آینده برای دولت تهیه شده باشد

نائب رئیس - اجازه بفرمائید چون گزارش باین ترتیب مجلس داده شده بود و عملاً بر آن در آن روز که مجلس شورای ملی آن دو ماده را تصویب کرد این گزارش در همین شده بود و از این لحاظ مطابق آن گزارش کلیات را اجازه نمانیم اگر آقایان میخواستند این را یک لایحه علیحده تلقی بکنند البته باید مذاکره در کلیات شود البته آن وقت معتبر خواهد بود کلیات دارد آقای فاطمی موافقت فرمودید که گزارش علیحده باشد (اطمی - بله) پس ماده سوم ماده اول میشود مذاکره در کلیات است مطابق ورقة آقای اردلان و اوقات آقای فرهودی مخالف هستند بفرمائید

۸- موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه **بعضی از نمایندگان -** عده کافی نیست - ختم جلسه

نائب رئیس - اگر آقایان اجازه بفرمائید جلسه را ختم کنیم جلسه آینده روز هفتم ۱۴ اسفند سه ساعت بظهر دستور هم همین لایحه

(مجلس یک ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی **محمد صادق طباطبائی**

محمد صادق طباطبائی - اجازه بفرمائید بنده اخطار نظامنامه دارم **نائب رئیس -** آقای طباطبائی بوجب کدام ماده اخطار دارید بفرمائید **طباطبائی -** اجازه بفرمائید عرض کنم آقای مخبر کمیسیون بودجه اگر توجه بکنند باین عرض من شاید موافقت بکنند که این لایحه اصلاح شود، برای اینکه لایحه اول که آمده بود مجلس چون ضرورت داشت اینطور اقتضا میکرد که زود تصویب شود، دو ماده بعنوان لایحه جداگانه مجلس شورای ملی تصویب کرد برای دوازدهم بهمین واسفند و این خودش یک قانون مستقلی شد برای این که بشود بدولت ابلاغ کند و ابلاغ کردند و اجرا شد و حالا این لایحه یک لایحه مستقلی است و این لایحه را مجلس یک لایحه نوری تلقی میکنند، ماده سوم که نوشته شده است اول دوم هم میخواهد ماده سوم را توجه بفرمائید اصلاح بفرمائید که بشود ماده یک بعد آن دو سه و چهار وقتی که این اصلاح شد آنوقت آن اشکالی هم که آقای اردلان گرفتند که در آن ورقة خارج مخالف و موافق ثبت شده بود رفع میشود و کلیات پیدا خواهد کرد، در کلیات مجلس باید صحبت کند در مواد باید صحبت شود برای بود در مواد باید بدین وقت در مجلس کلیات تصویب شود و مواد تصویب شود بعداً چون لایحه مالی است با ورقة رای گرفته میشود و مجلس که تصویب کرد بدولت ابلاغ میکند که قابل اجرا باشد و اگر این تشریفات بعمل نیاید بنظر من خلاف نظامنامه است و خلاف ترتیب است و لایحه ای که ماده اول دوم ندارد نمیشود از اول از ماده سوم شروع کرد نمیشود اینطور مطرح کرد اگر آقایان اصلاح را بپذیرند آنوقت آقای نایب رئیس باید اجازه بفرمائید که در کلیات لایحه بحث شود بعد وارد مواد شویم و سایر قانونی صحیح خودش را طی کند و بشود یک قانون صحیح

فاطمی (مخبر کمیسیون بودجه) - البته آن روز در اثر پیشنهاد آقایان نمایندگان و تمایل مجلس بود که آن قسمت زودتر بگذرد و بنده پیشنهاد کردم آن قسمت جدا شود این قسمت هم جدا شود، آن قسمتی را که فرمودند باید لایحه علیحده ای شود صحیح است و این مواد باید یک دو و سه بشود

نائب رئیس - اجازه بفرمائید چون گزارش باین ترتیب مجلس داده شده بود و عملاً بر آن در آن روز که مجلس شورای ملی آن دو ماده را تصویب کرد این گزارش در همین شده بود و از این لحاظ مطابق آن گزارش کلیات را اجازه نمانیم اگر آقایان میخواستند این را یک لایحه علیحده تلقی بکنند البته باید مذاکره در کلیات شود البته آن وقت معتبر خواهد بود کلیات دارد آقای فاطمی موافقت فرمودید که گزارش علیحده باشد (اطمی - بله) پس ماده سوم ماده اول میشود مذاکره در کلیات است مطابق ورقة آقای اردلان و اوقات آقای فرهودی مخالف هستند بفرمائید

فاطمی (مخبر کمیسیون بودجه) - البته آن روز در اثر پیشنهاد آقایان نمایندگان و تمایل مجلس بود که آن قسمت زودتر بگذرد و بنده پیشنهاد کردم آن قسمت جدا شود این قسمت هم جدا شود، آن قسمتی را که فرمودند باید لایحه علیحده ای شود صحیح است و این مواد باید یک دو و سه بشود

نائب رئیس - اجازه بفرمائید چون گزارش باین ترتیب مجلس داده شده بود و عملاً بر آن در آن روز که مجلس شورای ملی آن دو ماده را تصویب کرد این گزارش در همین شده بود و از این لحاظ مطابق آن گزارش کلیات را اجازه نمانیم اگر آقایان میخواستند این را یک لایحه علیحده تلقی بکنند البته باید مذاکره در کلیات شود البته آن وقت معتبر خواهد بود کلیات دارد آقای فاطمی موافقت فرمودید که گزارش علیحده باشد (اطمی - بله) پس ماده سوم ماده اول میشود مذاکره در کلیات است مطابق ورقة آقای اردلان و اوقات آقای فرهودی مخالف هستند بفرمائید

۸- موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه **بعضی از نمایندگان -** عده کافی نیست - ختم جلسه

نائب رئیس - اگر آقایان اجازه بفرمائید جلسه را ختم کنیم جلسه آینده روز هفتم ۱۴ اسفند سه ساعت بظهر دستور هم همین لایحه

(مجلس یک ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی **محمد صادق طباطبائی**

تصمیم قانونی
راجع به تشکیل کمیسیون هفت نفری برای رسیدگی بوقایع ۱۵ اسفند ۱۳۲۳
مجلس شورای ملی تصویب مینماید کمیسیون مرکب از هفت نفر بقره برای رسیدگی بوقایع روز سه شنبه پانزدهم اسفند و تعیین مسئولین شلیک از مجلس شورای ملی انتخاب شود

۲۰ فروردین ماه ۱۳۲۴ بمجلس شورای ملی تقدیم دارد

تصمیم بالا در جلسه ۱۲ - ۱۳ اسفند ماه ۱۳۲۳ بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است

رئیس مجلس شورای ملی **محمد صادق طباطبائی**

اخبار مجلس
هفت گزارشهای کمیسیون عراض و مرخصی که در جلسه ۱۴ به وسیله آقای حادقی مخبر کمیسیون بمجلس شورای ملی تقدیم شده است

مجلس شورای ملی
خانواده و بستگان بازداشت شدگان بانسجام سیاسی بی دردی نظام نموده و مینمایند که در اثر طول مدت بازداشت کسان آنها و عدم توجه دولت نسبت بچلب موافقت قلمهای منقذین با استخلاص این بازداشت شدگان و نداشتن مهر معیشت زندگانی آنها دچار اختلال و بیچارگی و بدبختی گرفتارند و جا دارد اینکه که فتح و فیروزی قطعی و محقق متفقین در پیش است این بیچارگان را با استقلال کسانشان از بیچارگی نجات بخشند نظر باینکه اقتضای کمیسیون عراض و مرخصی در این خصوص بتوجه مطلوب تهیه نشده مراتب را باستحضار مجلس شورای ملی میرساند تا دولت راتکلیف نماید هر گونه اقدام ضروری و لازم برای تسریع در استخلاص بازداشت شدگان معنون دارند

مخبر کمیسیون عراض و مرخصی حادقی
مجلس شورای ملی
بازمانده گان محمد جواد فرخزاد تراقی که اوائل اردیبهشت سال جاری موقع انتخابات بلوچستان کشته شده مگر بمجلس شورای ملی شکایت واستدعاع نموده اند بدولت تذکر داده شود هر چه زودتر گزارش هیئت بازرسی اعزامی وزارت جنگ، دادگستری و کشور را بدانسرای دادرسی ارتش ارسال و مراقبت نمایند هر چه زودتر متهمین بقتل را محاکمه و طبق قانون مجازات نمایند

چون در این خصوص اقدامهای کمیسیون عراض و مرخصی تاکنون بتوجه نسبی مراتب را بطالع مجلس شورای ملی میرساند تا بدولت تذکر دهند طبق قانون بدادخواستی بازمانده گان مقول توجه سریع نمایند **مخبر کمیسیون عراض و مرخصی حادقی**
مجلس شورای ملی
چون شکایتهای متعددی دایر بقاضای جبران خساراتیکه از سوم شهر یور ۱۳۲۰ بانطرف از طرف نیروی متفقین بانرا ایرانی رسیده و مکرر وزارت امور خارجه احاطه و تاکنون نتیجه مطلوب دستگیر شاکیان نشده و اخیراً مراجعهای بسیار در این خصوص بکمیسیون عراض مجلس شورای ملی بعمل آمده کمیسیون صلاحیت مراتب را بمرض مجلس شورای ملی برساند تا دولت را موظف نمایند اقدامهای لازم و مؤثر برای جبران اینگونه خسارات بعمل آرند و باینوسله وجبات رفع شکایت شاکیان را فراهم نمایند **مخبر کمیسیون عراض و مرخصی حادقی**

برنامه ورود و خروج قطارهای مسافری از تهران در سالهای ۲۳-۲۴

قطارهاییکه از تهران حرکت میکنند

قطار	روزهای حرکت	ساعت حرکت	ورود بمقصد
اهواز	۱ شنبه ۲ شنبه ۴ شنبه جمعه	۱۷	۱۸ روز بعد
مسافری مختلط بادرجه ۴	شنبه ۲ شنبه ۴ شنبه یکشنبه ۳ شنبه پنجشنبه	۸/۱۰	۲۳/۱۰ همانروز
زنجان	۲ شنبه ۴ شنبه جمعه	۸/۰۵	۱۷/۴۶
شاهرود	۱ شنبه ۳ شنبه ۵ شنبه	۹/۰۵	۲۲/۳۹
قم	جمعه	۸	۱۳/۲۲

قطارهاییکه بتهران وارد میشوند

قطار	روزهای ورود	ساعت ورود	ساعت حرکت
اهواز	شنبه ۲ شنبه ۴ شنبه ۵ شنبه	۸	۷ روز قبل
مسافری مختلط بادرجه ۴	۱ شنبه ۳ شنبه ۵ شنبه دوشنبه ۴ شنبه جمعه	۲۱/۱۸	۵/۰۰ همانروز
زنجان	شنبه ۳ شنبه ۵ شنبه	۱۸/۴۰	۹/۱۰
شاهرود	۲ شنبه ۴ شنبه جمعه	۲۱/۵۴	۹/۲۰
قم	جمعه	۲۱/۳۵	۱۰/۵۵

مجلس شورای ملی

از طرف انجمن های فرهنگیان اناب شهرستانها و مرکز و دبیران و آموزگارانیکه بجهانی ازقانون تعلیمات اجباری استفاده نکرده اند درخواست های متعددی ببنی برنا کید بوزارت فرهنگ بمنظور تسریع در تهیه ماده الحاقیه برای جبران نقص قانون سابق رسیده و بوزارت نامبرده احاطه گردیده است ؛ چون مدتیرا که مجلس شورای ملی برای تهیه ماده فوق بوزارت فرهنگ اجازه داده پایان اسفند منقضی میگردد جریان باطلاع مجلس شورای ملی میرساند تا بوزارت نامبرده تذکر داده شود هرچه زودتر ماده مورد بحث بادقت و توجه کامل تنظیم و برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم نمایند.

مخبر کمیسیون عرائض و مرخصی **حاذقی**

مجلس شورای ملی

از اردیبهشت سال گذشته دوستان و آشنایان مرحوم دکتر عبداللہ حامدی مدیر کل فنی وزارت کشاورزی که از خدمتگزاران صدیق و فعال و دانشمند دولت بوده مکرر از مجلس شورای ملی تقاضا کرده اند که دولت را متوجه نمایند برای فرزندان صغیر وی یک مستمری معادل دولت آخرین حقوق آن مرحوم برقرار کنند و این تقاضاها هم برای اقدام بوزارت دارائی ونخست وزیر فرستاده شده است .

چون این موضوع مورد علاقه عدده زیادی از آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی نیز میباشد و تا کنون اقدامی برای وضع این مستمری و همچنین مستمری بازماندگان مرحوم جواد آزادی و مرحوم ابوالقاسم تراقی بعمل نیامده مراتب باطلاع مجلس شورای ملی میرساند تا اندک لازم بدولت داده شود.

مخبر کمیسیون عرائض و مرخصی **حاذقی**

تصویب نامه ها

شماره ۲۲۴۲۲ وزارت دارائی ۲۳/۱۲/۱۷

هیئت وزیران در جلسه شانزدهم اسفند ماه ۱۳۲۳ طبق پیشنهاد شماره ۲۷۵۲۵/۸۱۲۱۵-۲۳/۱۲/۱ وزارت کشور تصویب نمودند از تاریخ صدور این تصویبنامه عوارض مشروطه زیر :
۱- از بهای کارتها و بلیطهای ورودی بسینما ها - تانرها - تماشاخانهها و هر گونه مجالسی که برای شرکت ورود با آنها حق ورودیه تعیین شده باشد صدی ۲۰ از بهاء ورودیه

۲- از پروانه های کسبه و پیشه وران که شهرداری صادر مینماید صدی ده تا صدی ۲۰ مال الاجاره ماهیانه محل کسب و حرفه بتشخیص انجمن شهر تبصره- بنگاههاییکه مشمول مقررات صدور پروانه صنفی باشد عوارض بالا را باید بپردازند.

۳- از برگهای معاینه پیشه وران ماهیانه ۵ ریال

۴- از کارخانه ها بطور کلی اعم از اینکه موتوری و غیر موتوری باشد ماهیانه ۵۰ ریال

۵- از آسیاهای غیر موتوری (طاحونه آبی) ۲۰ ریال

۶- از بهاء محصولات کوره پزی صدی ۲۰

۷- از وسایط نقلیه بشرح زیر:
الف از اتوبوس سواری ماهیانه ۵۰ ریال
ب- از درشکه سالیانه ۲۴۰ ریال

ج- از عرابه های اسبی و دوچرخه های پائی سالیانه ۱۲۰ ریال

۸- از حیواناتیکه در حوزه شهرداری کشتار میشوند از هر رأس بز ۱۰ ریال بزغاله و گوسفند ۱۲ ریال بره ۱۵ ریال گاو ۲۵ ریال گوساله ۳۰ ریال گاو میش و چغاله گاو میش ۵۰ ریال خوک ۱۰۰ ریال

۹- از خانه های مسکونی غیر اجاره شهر بتناسب قیمت از هر ده هزار ریال بیالاهر ده هزار ریال ده ریال درسال

۱۰- از تمبر معاملات دفاتر اسناد رسمی صدی ۱۰

بمنفع شهرداری آستارا وصول شود تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است.

نخست وزیر

شماره ۲۲۴۱۸ وزارت دارائی ۲۳/۱۲/۱۷

هیئت وزیران در جلسه شانزدهم اسفند ماه ۱۳۲۳ طبق پیشنهاد شماره ۲۷۵۲۵/۸۱۲۱۵-۲۳/۱۲/۱ وزارت کشور تصویب نمودند که از تاریخ صدور این تصویبنامه عوارض مشروطه زیر :

۱- نسبت پروانه های پیشه وران که شهرداری صادر مینماید از مال الاجاره محل کسب و حرفه آنها صدی ده .

۲- از هر يك از برگ های معاینه پیشه وران که

از طرف بهداری صادر میشود ماهیانه ۵ ریال تبصره- شاگرد حامی و شاگرد دلاک از پرداخت عوارض معاف خواهند بود .

۳- از کارخانه های موتوری پنبه پاک کنی که دارای ۶۰ قوه اسب میباشد ماهیانه ۳۰۰ ریال به تناسب ایام کار .

۴- از محصولات کوره پزی صدی بیست .

۵- از اتوبوسهای گرایه که در حوزه شهرداری کار میکنند سالیانه ۱۸۰۰ ریال .

۶- از دوچرخه های پائی که در حوزه شهرداری کار میکنند سالیانه ۱۲۰ ریال .

۷- از حیواناتیکه در حوزه شهرداری کشتاری شود از هر رأس بز ۱۰ ریال بزغاله و گوسفند ۱۲ ریال بره ۱۵ ریال گاو ۲۵ ریال و گوساله ۳۰ ریال .

۸- از خانه های مسکونی غیر اجاره شهر بتناسب قیمت از هر ده هزار ریال بیالاهر ده هزار ریال درسال

۹- اماکن عمومی بترتیب درجه بندی پنجاه الی شصت ریال در ماه بتشخیص انجمن .

۱۰- از معاملاتیکه در محاضر رسمی انجام می شود از بهاء تمبر صرفی صدی ۱۰ .

بمنفع شهرداری مجلات سه مان دریافت شود . تصویبنامه در دفتر نخست وزیر است .

نخست وزیر